

Din nou despre Florentin Smarandache

Ion Rotaru

Despre care am mai scris și cu alte ocazii: când cu publicarea *Manifestului Paradoxist* sau a memoriilor prodigiosului condeier din volumul *Fugit. Întemeetorul Mișcării Paradoxiste Internaționale* este, evident, plin de surprize. De acest lucru ne putem da seama de îndată ce-l descoperim pe matematicianul prozator, poet, dramaturg, eseist etc. (căci deși la o vârstă scriitoricească relativ fragedă el a abordat toate genurile și... „non-genurile“ literare și... „non-literare“ definind (vezi de ex. „Abracadabra“, Salinas, California, SUA, Anul 2, p. II, iunie 1994 și „Bulletin of Pure and Applied Sciences“, Bombay, India, 1995) *Clasa de Paradoxuri Smarandache* în felul următor:

Fie „@“ un atribut și „non-@“ negația sa, Atunci:

PARADOXUL 1:

TOTUL E „@“, CHIAR și - non și „NON-@“

Exemple:

E1: Totul e posibil, chiar și imposibil.

E12: Toți sunt prezenți, chiar și absenți.

E13: Totul e finit, chiar și infinitul.

PARADOXUL 2:

TOTUL E „NON-@“. CHIAR și „@“.

Exemple:

E21: Totul e imposibil, chiar și ce-i posibil.

E22: Toți sunt absenți, chiar și cei prezenți.

E23: Totu-i infinit, chiar și finitul.

PARADOXUL 3:

NIMIC NU E „@“, NICI CHIAR „@“.

Exemple:

E31: Nimic nu-i perfect, nici chiar perfectul.

E32: Nimic nu-i absolut, nici chiar absolutul.

E33: Nimic nu-i finit, nici chiar finitul.

De observat că sunt echivalente cele trei clase de paradoxuri.

Mai general:

PARADOX:

TOTUL (verb) „@“, CHIAR ȘI „NON-@“.

Desigur, înlocuind (verb)-ul și atributul „@“, se obțin unele paradoxuri bizare, dar și destule frumoase. Iată, de pildă, acest calambur ce amintește de Einstein:

Totul este relativ, chiar și teoria relativității!

Sau:

a) Cel mai scurt drum între două puncte este drumul nedrept!

b) Inexplicabilul este, totuși, explicabil prin acest cuvânt „Inexplicabil“!

Mai în general și mai pe scurt, în limbă...americanească:

All is a the non-a too;

where a is any attribute.

Și, în fine: *All is possible, the impossible too!*

Dar trebuie să convenim că Florentin Smarandache, cu formularea acestui sistem de paradoxuri, a transportat balcanismul nostru multiseclar în sud-vestul Statelor Unite, poate chiar fără să-și dea seama: totul este cu puțință, chiar și neputință; totul este neputință, chiar și puțință; totul este negociabil, totul este tranzacție; totul este discutabil, nimic nu este indiscutabil; totul este compatibil, nimic nu este incompatibil; la noi, la români - mai ales acum- poți să furi (furt calificat), poți să ucizi (așa cum o doctoriță din Ploiești a ucis-o și a tăiat-o bucăți pe soția amantului ei, și a și recunoscut aceasta) și mai poți „discuta“ cu... tribunalul; poți să furi la „jocurile de într-ajutorare“, celebrul Stoica (să furi mii de milioane, de miliarde) și să se mai poată....„discuta“... dacă ești sau nu ești vinovat. (Am un amic a cărui nevăastă a născut un copil...negru și s-a găsit un avocat care zice că „trebuie să mai vedem“, e nevoie de niște

„dovezi“, de „expertize“, de „cercetări“, cine știe, poate că printre strămoși va fi fiind vreun negru, ori poate vreun călător-explorator în Africa etc.). Putem astfel condamna pentru „genocid“ (ce vorbă o mai fi și asta?) pe pe cutare potent ceaușist la 25 de ani închisoare și, cu „să mai discutăm“, „să mai vedem“, „că așa și de dincolo“ etc. să-l eliberăm. Numai pe ăla, pe împușcatul de la Târgoviște nu-l mai putem „reabilita“, pentru că tot noi avem o vorba aia: „Mortul de la groapă nu se mai întoarce!“.

Cred că Florentin Smarandache nici nu-și dă perfect seama cât de bine se potrivesc paradoxurile lui cu cele ce relatează în ale sale Scrieri defecte, un *mixtum compositum* (cum se zice pe latinește), *une macédoine* (cum se zice pe franțuzește, însă în foarte strânsă relație, chiar și lingvistică, cu balcanica noastră Macedonie), un *talmeș-balmeș* (cum se spune pe românește, foarte balcanice fiind și aceste vocabule). Să lămurim această afirmație:

De ce *face* literatură Florentin Smarandache?

Păi tocmai *pentru că desconsideră literatura*, ca neoavangardist ce se respectă. Din capul locului, chiar din prima secvență a volumului, intitulată *Introducere în imperiul Erorii*, el ni se prezintă ca „un posedat, un obsedat al antiliteraturii ca... literatură“. Deci, nota bene, chiar *antiliteratura ca... literatură* este respinsă de nevrozatul nostru paradoxist ajuns, cum se vede, în cea mai lipsită de ieșire APORIE din câte se pot închipui, absolut balcanică, purtată cu sine în îndepărtata Arizonă, veșnică povară, irepetabilă-repetabilă povară națională plantată într-un individ paradoxal și *paradoxist*, măcar în aparență. Ca atare, Florentin Smarandache cel pustiit printre americanii alergători în sensul luptei *pentru viață*, pentru bani, pentru *bună stare* (la ce-o fi bună stare?). Florentin Smarandache șeful Mișcării Paradoxiste, crezută o clipă foarte „la modă,, ne apare ca un demodat, dezabuzat...balcanic, furios că toți cei din juru-i nu se interesează de poezie, că vor numai „bani, gândesc la bani și la femei“. De parcă noi, mulțimea românilor de aici și de acum, am fi mai breji, de parcă el însuși, Smarandache, ar fi mai breaz! (Din moment ce decretase a se ocupa de literatură, de poezie, numai și numai pentru că... desconsideră cu mare vitejie, literatura, cum însuși o spune.)

Hotărât lucru, omul Florentin Smarandache este un ghem de contradicții. Asta l-a și determinat ca, de acolo din Arizona, să ne trimită

aceste *Scrieri defecte*, încercare de autexplicare, de confesiune *en queu de poisson*: de fapt el iubește până la pierderea de sine literatura, care literatură i se pare că l-a trădat așa cum ar iubi până la nebunie o femeie, care femeie i se pare (ori poate chiar e adevărat) l-a trădat. Este aici, mi se pare, posibilitatea întrezăririi paradoxalei situații de *iubire-ură* (*love-hate-relationship?*): TOT CE ESTE IUBIRE, ESTE ȘI URĂ, ÎN EXTREMIS! Sau, în termeni smarandachieni: Totul este ură, chiar și iubirea: și reciprocă: Totul este iubire, chiar și Ura.

Ne place sau nu ne place, literatura lui Florentin Smarandache ne reține atenția (trebuie să ne-o rețină), între atâtea scrieri mai mult sau mai puțin tradiționaliste, postmoderniste, neotradiționaliste etc. Pentru el, produs al unei lumi contradictorii, nonsensul are sens, lui „elucubrația“ i pare firească, se chiar scaldă în apele ei; nu o dată, „fantasmagoria“ i se pare „palpabilă“. Ca primii avangardiști (întemeietorul Paradoxismului, am mai spus-o, este un neoavangardist), ca Eugen Ionescu de exemplu, se înscrie împotriva literaturii academizante. De fapt el este olteanul scârbit de toate, scârbit ce comunismul ceaușist, care nu-i dădea voie să meargă la un congres al matematicienilor în mult râvnitul, pe atunci Occident - din care pricină a fugit în America, crezând că-și poate scutura sandalele-i de vagabond de praful românesc; scârbit de neo sau cripto-comunism, scârbit, până la urmă chiar de prietenii oportuniști, chiar de familia care nu-l înțelege. Iată unul din chipurile unui erou al timpului nostru! Incă de pe când se mai afla în patrie- obsedat de particula „non“ - a inventat și termenul de *nonexistentialism* (așa, de-al-dracului!) definind noțiunea în felul următor: „felul de a nu fi al locuitorilor din Imperiul Erorii, de a nu exista, de a nu trăi chiar dacă aparent trăiesc“. De aici bătaia de joc sistematică (devenită aproape un tic la transfug) a țării lui Ceaușescu, numită, în stil parabolic și pseudo-utopic, *Palillula* (campania va fi reluată intensiv în piesele de teatru din *Metaistorie*), care a făcut din Smarandache un... „ratat“. „SUNT UN RATAT; SUNT UN RAHAT CU OCHI“, exclamă cu obidă cel în cauză. S-ar putea, oltean păgubos fiind, raționând în stil paradoxist-balcanist, cum îl știm, ca nici America să nu-l mulțumescă și să ajungă la aceeași concluzie, chiar acolo mutat fiind el. Căci doar unde este Împărăția Cerurilor?- de ar fi să ne punem întrebarea capitală, în stilul biblic binecunoscut - răspunsul neputând fi altul decât fatal,

dostoievskianul „În noi înșine!“ Asta e: „Am murit după aceea încă o dată./Omoară mereu la mine (întorsătură sintactică... arabă, dar și foarte oltenească, n.n.) Destinul./Înfrânt pe toate planurile, demolat din toate locurile. M-au dat afară din viață, din spațiu, din timp.../ MI-A MAI RĂMAS DOAR EXILUL“ (Lumea liberă. I. nr. 20. 18. febr., 1989. New-York). Care „Exil“? Unde? Un exil interior, evident.

Ca în cutare schiță carageliană sau cehoviană, ca în *Câinele și cățelul*, fabula lui Gr. Alexandrescu, oropsitul, măruntul, nebăgatul în seamă, lăsatul la cheremul biurocraților din toate ministerele și din toate inspectoratele (asta l-a și făcut, din disperare, să fugă). Smarandache devine un... Samurache prescutat de atotputernicii Samsoni ceaușiști. Au dispărut oare ei acum? Trecând Atlanticul Samurache a devenit, printre americani, Smarandache? Discutabil! Teamă-ne că tot la un fel de „Coțofenii - din Dos“ a nimerit, și acolo. Altminteri n-ar mai funcționa cu atâta rigoare *Sistemul Paradoxurilor Smarandache*. Căci, culme a paradoxului, lumea cea din *Sistem* este mai adevărată decât cea din realitate! Încă o dată: Adevărul începe acolo unde apare Paradoxul. De aceea nu ne vom mira să-l aflăm pe Smarandache la o eternă...coadă:

...coadă la intrarea în artă,
coadă la carne, coadă la pâine
coadă la câine....

Paradoxal: acum în România nu mai există coadă la pâine și la carne. Carne și pâinea, ca în America!, - și toate celelalte bunuri de larg sau *de îngust consum*, mai ales cele de îngust consum între care și arta - au devenit atât de costisitoare încât nici măcar nu îndrăsnim să ne mai așezăm la coadă. Stăm acasă, perfect conștienți că ar fi să ne așezăm (și suntem de fapt!) la o coadă infinită, fără nici o speranță. Și toate astea pentru faptul că: „Cei doi șefi de stat, Tovarășul Nicolae Ceaușescu, Stăpânul României Moderne, Prim Secretarul Comitetului Central, Personalitate Proeminentă a Planetei, Secretar General al Partidului Comunist, Neânfricatul Conducător al Județului Prahova, Președinte al Cooperativei Agricole de Producție din Popleaca, Înalt Bărbat de Stat din Europa, Genial Comunist, Miner al Țării, Al Doilea Schior din Europa care se bucură de o Vastă Reputație și Recunoștință în Galaxia noastră, Atașat Cultural la Madrid, Vice-Prim Ministru în Ministerul Turismului Internațional, Ambasador în Comuna din Paris, Cismar

Fruntaș pe Breaslă, și Majestatea Sa Mobutu Se Se Se Cu Cucu Bengu Vaza Banga, Dictatorul Zairului, și-au strâns mâinile frățește și s-au îmbrățișat cordial“.

Am dat acest citat mai lung, spre a se vedea limpede generoasele căi pe care și le-a deschis - în domeniul grotescului, a caricării automatismelor verbale și a parodierii limbii de lemn din epoca totalitarismului - Florentin Smarandache forțând ușile stilului cu bonfaierele (nu cu niscai sofisticate chei) Paradoxismul, pe care însuși le-a inventat cu ingeniozitate dar și cu sfântă furie. Căci, *si vis me flero, dolendum ipse tibi!* Altfel, nu se poate! Literatura (de orice fel, fie ea și...*antiliteratură* sau *aliteratură*, sau *nonliteratură*) trebuie să îșnească din viață, din spiritul indignat, furibund, la modul pur, gratuit, se înțelege. Ca într-un blestem! Dacă vrem, exact ca în versurile (puțintel cam copilărești, dar adevărate):

Mama mea când m-a făcut
(10 decembrie 1954) cu sfială
Botelcuța meee,
Îmi legă sticla de gât
Botelcuța meee...
de cerneală.

Acesta-i blestemul lui Florentin Smarandache: Să scrie, să scrie, toată viața sa; indiferent dacă rămâne chiar un Samurache, în realitate cea reală (română sau americană), va deveni un Samson în spirit!

Și abia atunci vom mai sta de vorbă.

Și ca să nu se uite că eu am spus aceste vorbe mari,
iscălesc,

ION ROTARU
8 martie 1995